

Súd: Okresný súd Spišská Nová Ves
Spisová značka: 16P/114/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7615206782
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Radoslav Baláž
ECLI: ECLI:SK:OSSN:2016:7615206782.7

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Spišská Nová Ves, samosudca JUDr. Radoslav BALÁŽ v právnej veci mal. T. B., C.. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpený kolíznym opatrovníkom Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, pracovisko Gelnica, Hlavná 1, dieťa rodičov: matky A.U. M., C.. XX.XX.XXXX, S. I. XXX/X, W. a otca B. B., C.. XX.XX.XXXX, D. S. O. XX, D. Č. Š. XX, V., právne zastúpeného Advokátska kancelária Hovan a Hospúdka, s.r.o., so sídlom M.Gorkého 8, Spišská Nová Ves, o návrhu matky na úpravu styku otca so synom a o návrhu otca na zverenie maloletého syna do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, takto

r o z h o d o l :

Z v e r u j e sa mal. Lukáš Mitřík nar. 14.10.2012 do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a to tak, že matka a otec sú oprávnení a povinní zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého striedavo v týždenných intervaloch s dňom a hodinou striedania v nedeľu toho - ktorého týždňa o 19.00 hod., počnúc od právoplatnosti tohto rozsudku.

Ten z rodičov, u ktorého sa končí starostlivosť o maloletého v príslušnom týždni odovzdá v stanovený čas a hodinu maloletého Lukáša druhému rodičovi v mieste bydliska matky.

Ako prvá po právoplatnosti tohto rozsudku bude zabezpečovať osobnú starostlivosť o mal. Lukáša matka.

Každý z rodičov je oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

Súd výživné zo strany rodičov na mal. Lukáša n e u r č u j e .

Matka je oprávnená uplatniť si na mal. Lukáša štátne sociálne dávky, prídavky na dieťa a daňový bonus.

Styk rodičov s mal. Lukášom sa n e u p r a v u j e .

U k l a d á sa rodičom mal. Lukáša podrobiť sa polročnému odbornému poradenstvu na referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, za účelom zlepšenia komunikácie rodičov pri realizácii striedavej osobnej starostlivosti u maloletého a predchádzania problémov pri jej realizácii, počínajúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku s povinnosťou podať o tom správu súdu Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vždy raz za 40 dní.

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

Otec je povinný uhradiť na účet Okresného súdu Spišská Nová Ves trovy štátu vo výške 174,64 EUR a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Matka je povinná uhradiť na účet Okresného súdu Spišská Nová Ves trovy štátu vo výške 174,64 EUR a to do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Tým sa m e n í rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves sp.zn. 15P/254/2014 - 34 zo dňa 07.11.2014 vo výroku o úprave rodičovských práv a povinností k mal. Lukášovi Mitrikovi, nar. 14.10.2012.

o d ô v o d n e n i e :

Matka sa svojim návrhom zo dňa 21.04.2015, doručeným tunajšiemu súdu dňa 22.04.2015 domáhala, aby súd upravil styk otca s maloletým synom tak, že otec je oprávnený sa stretávať so synom každý párný víkend v roku od soboty 10.00 hod. do nedele 18.00 hod., počas letných prázdnin každý rok od 15.07. od 18.00 hod. do 31.07. do 18.00 hod. a od 15.08. od 18.00 hod. do 31.08. do 18.00 hod., počas vianočných sviatkov každý nepárny rok od 24.12. od 10.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod.

Tento svoj návrh odôvodnila tým, že rozsudkom Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi č.k. 15P/254/2014-34 bolo jej manželstvo s otcom dieťaťa rozvedené. Mal. T. bol na čas po rozvode zverený do jej osobnej starostlivosti a zo strany otca určené výživné vo výške 100,-EUR mesačne. Súd styk s mal. dieťaťom neupravil. Predpokladala, že aj napriek ich rozchodu sa s otcom dieťaťa dokáže dohodnúť na úprave styku. Otec si presadzuje svoje právo, syna si berie k sebe na každý víkend a počas týždňa, kedy mu to vyhovuje. Ak ona nesúhlasí, vyhráza sa políciou a že jej dieťa vezme. Nerešpektuje ju ako matku, keď trvá na tom, aby sa syn doliečil, vezme si ho a dieťa je stále choré. Nechce mu brániť v stretávaní sa so synom, ale potrebuje vedieť presný čas, kedy ho má pripraviť a kedy bude vrátené. Otec s ňou manipuluje. Povie, že ho bude mať celý týždeň a keď je ona v práci tak jej zavolá, že o chvíľu jej syna donesie. Nedokáže sa dohodnúť na úprave styku, z toho dôvodu im vznikajú hádky a nedorozumenia, čo negatívne vplýva aj na vývoj dieťaťa.

Na pojednávaní konanom dňa 18.8.2015 otec maloletého vzniesol protinávrh na zverenie mal. T. do striedavej starostlivosti oboch rodičov s tým, že syn by bol dva týždne u matky a dva týždne u otca a termín striedania by bol dohodnutý, prípadne by to bol pondelok.

Uznesením vyhláseným na uvedenom pojednávaní tunajší súd spojil vec o návrhu otca na zverenie mal. T. do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov s návrhom matky na úpravu styku otca s mal. T. na spoločné konanie, ktoré sa ďalej viedlo pod sp. zn. 16P/114/2015.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom otca, matky, znaleckým dokazovaním, oboznámením sa s listinnými dôkazmi a pripojenými spismi a na ich základe zistil tento skutkový stav:

Matka vo svojej výpovedi poukázala na to, že stretávanie sa otca so synom fungovalo po rozvode bez problémov, mal ho každý víkend. Problémy začali, keď sa zistilo, že chlapec je chudokrvný a začal byť chorý. Keď ona chlapca otcovi dávala s liekmi na víkend, vrátil ho bez liekov a odkázal ju na svoju matku, aby si po ne skočila sama. Ďalší víkend mu syna, kvôli tomu, že bol chorý, ani nedala, a preto ju nahlásil na políciu. Otec jej syna priniesol aj inak ako v dohodnutom čase, keď si potreboval niečo zariadiť. So striedavou starostlivosťou nesúhlasí, nakoľko otec je nezodpovedný a jej bude chlapec chýbať. Pracuje na krátky a dlhý týždeň, mám dvanásťhodinovú pracovnú dobu. Keď je v práci, o syna sa starajú jej krstní rodičia. Potom čo otec zmenil zamestnávateľa, stávalo sa, že mal syna aj dva týždne doma. Takto to funguje asi od júna 2015. Otec, ale často mení prácu. Nedodržiava termíny výživného. So synom má kladný vzťah, syn k nemu chodí bez výhrad. Maloletý od septembra 2015 nastupuje do škôlky v W..

Otec vo svojej výpovedi uviedol, že aby mohol tráviť čas s maloletým, zmenil zamestnávateľa. Teraz máva syna dva týždne u seba s tým, že 3-4 dni vopred matke oznámi, že si príde po syna, deň predtým to upresní a rovnako aj deň predtým, ako jej ho má vrátiť. Pokiaľ je syn u neho, vymýšľa mu výlety, napr. chodia na kúpalisko, do ZOO. Keď je u neho, sám mu varí. Za posledné tri roky trikrát zmenil zamestnanie, ale posledná zmena sa vykonala preto, aby mu syn mohol byť zverený do striedavej starostlivosti. Poprel tvrdenia matky, že by mu táto nechcela dať syna len preto, lebo bol chorý, pretože k tomu došlo v januári 2015 a že je syn anemický zistila až vo februári 2015. V pracovnej zmluve nemá zadefinované, že má nárok na dva týždne voľna so synom, je to postavené na ústnej dohode, vyčkávalo sa za rozhodnutí v tejto veci.

Z rodného listu maloletého T. (založeného v súdnom spise 15P/254/2014) vyplynulo, že jeho rodičmi sú matka A. M., C.. XX.XX.XXXX a otec B. B., C.. XX.XX.XXXX, teda rodičia účastní v tomto konaní.

Rozsudkom tunajšieho súdu sp.zn. 15P/254/2014-34 zo dňa 7.11.2014 bolo manželstvo rodičov maloletého dieťaťa rozvedené a na čas po rozvode bol maloletý T. zverený do osobnej starostlivosti matky, otec bol zaviazaný prispievať na jeho výživu výživným vo výške 100,- EUR mesačne, ktoré bol otec povinný platiť do rúk matky vždy do 15. dňa v mesiaci vopred od právoplatnosti tohto rozsudku, a zároveň súd styk otca s mal. dieťaťom neupravil. Uvedený rozsudok vo svojom odôvodnení v zmysle § 157 ods. 3 O.s.p. mal uvedený predmet konania a ustanovenia zákona, podľa ktorých súd postupoval, nakoľko sa rodičia maloletého po jeho vyhlásení vzdali práva podať odvolanie voči nemu.

Pokiaľ ide o súčasné pomery rodičov maloletého, zo správ Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny z prešetrenia pomerov u maloletého dieťaťa vyplynulo, že otec maloletého sa presťahoval do A. R.X.U., kde býva v nájomnom byte. Matka spoločne s maloletým T., dcérou A., ktorá pochádza z jej predchádzajúceho vzťahu bývajú v rodinnom dome v W., I. XXX u krstných rodičov. Sociálne pomery v ich dome sa dlhodobo nemenia. Dom, v ktorom žijú je poschodový, na prízemí má vytvorené svoje bývanie babka, I. S., starobná dôchodkyňa. Na poschodí sa nachádzajú 3 miestnosti, spálňa, detská a obývacia izba + kuchyňa, sociálne zariadenie a kúpeľňa. Domácnosť je zariadená vkusným a účelným nábytkom. Maloleté deti majú v dome matky vytvorené vhodné sociálne pomery pre svoj všestranný rast a vývin a o deti je zo strany matky riadne postarané. Obe maloleté deti matky navštevujú materskú škôlku v obci. Otec maloletého pracuje ako vodič na kamióne a to aj mimo územia Slovenska. Podľa zistení zamestnancov úradu maloletý T. má vytvorený kladný vzťah k oboj rodičom, nerobí mu problém ostať s ktorýmkoľvek z nich. I podľa ich názoru striedavá osobná starostlivosť pre maloletého T. je vhodné forma úpravy styku s rodičmi, nakoľko prispieje k pozitívnemu rozvoju osobnosti dieťaťa. Maloletý T. má vytvorené kladný citový vzťah k oboj rodičom, má ich rád a nie je problém pre dieťa byť s ktorýmkoľvek z rodičov. Ako problém vníma úrad dobu odlúčenia, čiže vhodné by bolo striedanie pre dieťa je po jednom týždni.

Matka je zamestnaná v spoločnosti I. B.U., u ktorého zamestnávateľa v období od 1.4.2015 do 27.10.2015 pracovala na základe Dohody o pracovnej činnosti a za ktoré obdobie dosiahla celkový čistý príjem vo výške 2.093,60 EUR, čo v priemere na mesiac predstavuje sumu 299,09 EUR. Od 28.10.2015 je zamestnaná na trvalý pracovný pomer, kde za obdobie od 28.10.2015 do mesiaca marec 2016 vrátane dosiahla čistý príjem vo výške 3.638,28 EUR, čo v priemere na mesiac predstavuje sumu 661,51 EUR (3.638,28 EUR : 5 a 1 mesiaca). Poberá daňový bonus na mal. A. X. B.. T..

Otec je zamestnaný u zamestnávateľa I. A. - M. D., u ktorého za obdobie od mája 2015 do apríla 2016 vrátane dosiahol čistý príjem vo výške 4.241,28 EUR, čo v priemere na mesiac predstavuje sumu 353,44 EUR a zároveň za uvedené obdobie mu boli vyplatené aj cestovné náhrady v celkovej výške 8.707,50 EUR, čo v priemere na mesiac predstavuje sumu 725,63 EUR. Podľa správy tohto jeho zamestnávateľa má otec rozvrhnutý pracovný čas na dvojtyždňový pracovný turnus a následne ďalšie dva týždne má turnusové voľno. Toho času je voči nemu vedená exekúcia súdnym exekútorom JUDr. Mgr. Andrejom Dembickým pod sp.zn. EX 243/2016 pre vymoženie dlžného výživného za obdobie od 1.9.2015 do 31.1.2016 v celkovej výške 300,-EUR a pre zaostalé bežné výživné za obdobie od 1.2.2016 do 1.5.2016 takisto v sume 300,-EUR v prospech mal. T..

Podľa Správy zo psychologickkej starostlivosti Centra špeciálno-pedagogického poradenstva, Bocatiova I, elokované pracovisko Gelnica, od B.. B.Á. H. zo dňa 17.7.2015: mal byť maloletý T. spontánne málo komunikatívny. Emocionálny vývin u maloletého mal byť poznačený absenciou stability v jeho výchove. Prolongovaná absencia pocitu bezpečia a istoty môže podľa tejto správy viesť k prejavom v správaní, ktoré sa môžu vymykať norme. V uvedenej správe sa konštatuje záverom, že aktuálne kognitívne schopnosti maloletého dosahujú priemernú úroveň. Bolo odporúčané, aj vzhľadom k aktuálnym emocionálnym, kognitívnym a sociálnym schopnostiam a potrebám vytvoriť pre T. výchovné jednotné a tým pádom aj stabilné, predvídateľné a bezpečné rodinné prostredie, ktoré je tým najlepším možným pre jeho zdravý osobnostný vývin. Taktiež odporúčané spoločné stretnutie rodičov v Centre špeciálno-pedagogického poradenstva Gelnica, zamerané na zjednotenie výchovných postupov.

Zo znaleckého posudku č. 1/2016 súdnej znalkyne PhDr. K. O. vyplynulo, že po osobnostnej stránke ide v prípade otca o zrelú dospelú osobu. Tento je vyrovnaný, s reálnym sebavedomím, verí si, emočne je stabilný, prispôsobivý, s miernym vnútorným napätím, má príjemné vystupovanie a ochotu k dohode. Je energický, realistický, sebestačný, samostatný, chce vyvolať v druhých dobrý dojem, má

dostatok energie aj na zvládanie náročných situácií, je adaptabilný a pohotový veci riešiť. Prevláda u neho tradicionalizmus, vyhýba sa riziku, je viac konzervatívny. Osobnostne a emočne je to zrelá osoba, v normálnom rozvoji, bez znakov odchýlok od vekovej normy, bez psychopatológie. V roli otca sa presadzuje v pozitívnom smere, synovi sa venuje tak, aby podporoval jeho aktivity, potreby, komunikuje s ním na veku primeranej úrovni, je medzi nimi priateľský a starostlivý rodičovský vzťah, zodpovedajúci veku dieťaťa. Ako rodič má požadujúci a priateľský, chápaný výchovný štýl, ich vzájomný vzťah je aj plnohodnotne emočne sytený. Vzťah je aktuálne pozitívny obojstranne, je spoľahlivý a istý. Dieťa otca spontánne vyhľadáva, otec sa zaujíma o režim dieťaťa, je starostlivý k nemu.

V prípade matky súdna znalkyňa konštatovala, že táto je osobnostne rozvinutá ako dospelá osoba so zameraním na sebaakceptáciu, prispôsobivosť, ale aj sebestačnosť. V popredí je aj dominancia, je rozhodný typ, čo vo vzťahoch sa môže prejavovať až ako tvrdohlavosť, vie dať najavo aj hostilné (nepriateľské) pocity. Nie je impulzívna, má vopred predvídateľné konanie, aj napriek tomu, že ak jej na vzťahu záleží je diplomatická v prejavoch navonok; je však aj dôverčivá, vie pristúpiť ku kompromisom a nechá sa ľahko oklamať inými. Emočne nie je vyrovnaná, ani stabilná v emočnom prežívaní, je u nej zistená neistota, ale nie strachy, ani iné radikálne správanie. Zvláda zaťaženie a ťažkosti, je riešiaci typ, situačne je emočne precitlivelá. Je vysoko konformná, prispôsobivá, drží sa pravidiel, ktoré sama uznáva a riadi sa nimi, aj keď možno už nie sú funkčné. Nemá rada veľa zmien, vie byť teraz už aj podozrievavá. Objavuje sa u nej aj sklon k dobrodružnosti, je odvážna a plná energie. V porovnaní s jej vývojovou cestou a nezvládaním problémov v puberte, jej vývoj osobnosti sa stabilizoval, nie sú u nej zistené žiadne významné poruchy v štruktúrach osobnosti ani rizikové znaky, možno viac sa rysuje v jej osobnosti podozrievavosť, ako je bežné v jej populačnej norme. To jej však nebráni vykonávať svoje materské povinnosti zodpovedne a tak ako si to dieťa vyžaduje. V rodičovskom správaní je chápaná, ústretová k dieťaťu, rešpektuje jeho želania, má k nemu usmerňujúci aj podporujúci prístup, vie byť aj požadujúca, ale v podstate je voči synovi primerane starostlivá.

Vzhľadom na vyššie uvedené psychologické posúdenie oboch rodičov, súdna znalkyňa dospela k záveru, že obaja rodičia sú spôsobilí k výchove dieťaťa, bez toho, aby ohrozovali jeho psychický vývin do budúcnosti.

Podľa záverov znalkyne dieťa potrebuje mať styk s oboma rodičmi, obe osoby sú pre neho citovo významné a voči obom rodičom má silné emočne a pozitívne nastavené väzby. Dieťa je voči obom rodičom komunikačne otvorené, prirodzené. Záujem oboch rodičov o syna je skutočný, a nezistila ani u jedného z nich predstieraný záujem. Dieťa však potrebuje mať už v tomto predškolskom období zmysluplnejší a častejší vzťah s otcom, nakoľko má k nemu dobrý vzťah a cíti záujem od otca a aj jeho záujem o seba a výchovný vplyv otca je pre jeho budúci vývin ako muža dôležitý. Rečová spôsobilosť dieťaťa sa ešte stále vyvíja ako aj porozumenie reči. Dieťa však vie neverbálne, svojím správaním vyjadriť to, čo cíti k rodičom, svoj vzťah k nim a aj túžbu po ich prítomnosti. Dieťa nemá negatívny vzťah ani k mame ani k otcovi, ani jedného z nich neodmieta, naopak má k oboch silný citový vzťah, má ich rád.

Podľa názoru súdnej znalkyne striedavá osobná starostlivosť u mal. T. prispeje k pozitívnemu rozvoju osobnosti tohto maloletého dieťaťa a je najvhodnejšia forma úpravy styku s rodičmi a prispeje k pozitívnemu rozvoju osobnosti. Dieťa je po psychologickej stránke schopné a pripravené zvládnuť striedavú rodičovskú starostlivosť, má k obom rodičom pozitívny citový vzťah, ale interval striedania dieťaťa jeho veku by mal byť po týždni. Dlhší interval napr. dva týždne, môže spôsobiť to, že mu bude clivo a smutno za druhým rodičom. /emočne ho labilizuje/.

Pre prípad, ak by nedošlo k nariadeniu striedavej osobnej starostlivosti u dieťaťa, ktorú však znalkyňa preferuje, odporúčala zveriť dieťa matke, a to s ohľadom na prácu a cestovanie otca, a a upraviť styk dieťaťa s otcom, tak ako si to žiada matka,, teda každý párny víkend v roku od soboty 10.00 hod. do nedele 18.00 hod., počas letných prázdnin každý rok od 15.07. od 18.00 hod. do 31.07. do 18.00 hod. a od 15.08. od 18.00 hod. do 31.08. do 18.00 hod., počas vianočných sviatkov každý nepárny rok od 24.12. od 10.00 hod. do 25.12. do 18.00 hod./, nakoľko otec sa bude pravdepodobne prikláňať k preferencii práce pred rodinou. Tiež odporúčala v prípade, ak by otec mal zamestnanie spojené s cestovaním, aby sa rytmus a frekvencia styku so synom upravovali podľa jeho pracovného vyťaženia. /napr. ak by bol 2 týždne v práci, tak potom by mohol mať aj celý týždeň súvislo syna u seba, bez prítomnosti druhého rodiča a pod. /

V rámci pozorovania spoločnej aktivity dieťaťa a rodičov bolo podľa obsahu znaleckého posudku znalkyňou zaznamenané, že obaja rodičia sa dokázali prispôsobiť spôsobu hry ich syna, pričom ich aktivita bola mierne rozdielna, ale nie odlišná a v cieľoch nebola nejednotná. Matka mala tendenciu syna usmerňovať, dávala pokyny, ktoré dieťa splnilo, viac s ním hovorila, aj sa snažila o nové verbálne podnety v angličtine, orientuje ho v tom, či úlohu splnil dobre, alebo čo má urobiť inak. Otec sa zapájal tiež, menej komunikoval, menej stimuloval dieťa, ale syn sám ho vyzýval k aktivite slovami: tatík, prečo sa nehráš?; otec vie potvrdiť konanie syna, podporí jeho správnu činnosť slovne - výborne, pričom obaja rodičia sú v hre so synom zaujatí, ale spoločne nekomunikujú, ich verbálna produkcia sa zmeriava len smerom k synovi. Otec viedol syna počas hry aj k použitiu slovíčok - ďakujem a pod. Dieťa malo radosť z hry, bol ňou zaujaté, pozornosť u neho nekolísala, vedelo sa sústrediť na hru s oboma, žiadneho z rodičov z hry nevyľúčilo, ale ani nepreferovalo, kreovalo hru spoločne s oboma rodičmi, vnímalo ich podnety.

Súdna znalkyňa sa vyjadrila aj k nálezu z Centra špeciálno-pedagogického poradenstva, z dňa 17.07.2015, kedy konštatovala že to, že výchovné pôsobenie je na dieťa nejednotné sa zisťuje v danom psychologickom vyšetrení len z anamnézy od otca, iné zdroje sa neudávajú, takže môže ísť len o subjektívne posúdenie spôsobu výchovy. Pokiaľ šlo o hodnotenie osobnosti dieťaťa, kedy podľa uvedenej správy málo byť to komunikatívne, to sa podľa znalkyne v rámci jej vyšetrenia nepotvrdilo, čo však podľa nej mohlo byť spôsobené aj odstupom času a dozretím dieťaťa v socializačnej rovine. Rovnako tak sa v rámci znaleckého vyšetrenia nepotvrdilo, že emočný vývin dieťaťa mal byť „poznačený absenciou stability v jeho výchove“. Ako uviedla znalkyňa dieťa je malé a vo vývine, mohlo reagovať situačne v danej chvíli.

Podľa § 36 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia maloletého dieťaťa, ktorí spolu nežijú, môžu sa kedykoľvek dohodnúť o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností. Ak sa nedohodnú, súd môže aj bez návrhu upraviť výkon ich rodičovských práv a povinností, najmä určí, ktorému z rodičov zverí maloleté dieťa do osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami. Ustanovenia § 24, § 25 a 26 sa použijú primerane.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného.

Podľa § 24 ods. 2 Zákona o rodine, ak sú obidvaja rodičia spôsobilí dieťa vychovávať a ak majú o osobnú starostlivosť o dieťa obidvaja rodičia záujem, tak súd môže zveriť dieťa do striedavej osobnej starostlivosti obidvoch rodičov, ak je to v záujme dieťaťa a ak budú takto lepšie zaistené potreby dieťaťa. Ak so striedavou osobnou starostlivosťou súhlasí aspoň jeden z rodičov dieťaťa, tak súd musí skúmať, či bude striedavá osobná starostlivosť v záujme dieťaťa.

Podľa § 24 ods. 3 Zákona o rodine, rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností možno nahradiť dohodou rodičov. Dohoda musí byť schválená súdom, inak je nevykonateľná.

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržiavanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 65 ods. 1 Zákona o rodine, ak rodičia maloletého dieťaťa spolu nežijú, súd upraví rozsah ich vyživovacej povinnosti alebo schváli ich dohodu o výške výživného.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. (§ 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 372/2004 Z.z.)

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 62 ods. 6 Zákona o rodine, ak je maloleté dieťa zverené do striedavej osobnej starostlivosti rodičov, súd pri určení výživného prihliadne na dĺžku striedavej osobnej starostlivosti každého rodiča alebo súd môže rozhodnúť aj tak, že počas trvania striedavej osobnej starostlivosti rodičov výživné neurčuje.

Podľa § 2 písm. c) zákona č. 601/2003 Z.z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 300/2010 Z.z. a opatrenia MPSVaR SR č. 186/2013 Z.z. za životné minimum fyzickej osoby alebo fyzických osôb, ktorých príjmy sa posudzujú podľa § 3 spoločne, sa považuje počnúc od 1.7.2013 suma alebo úhrn súm 90,42 EUR mesačne, ak ide o zaopatrené nepľnoleté dieťa.

V čase vyhlásenia tohto rozsudku tak suma minimálneho zákonného výživného vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa predstavuje čiastku 27,13 EUR na jedno nepľnoleté nezaopatrené dieťa.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

Vykonaným dokazovaním súd dospel k záveru, že zverenie maloletého T. do striedavej osobnej starostlivosti jeho rodičov, je v záujme tohto dieťaťa.

V tejto súvislosti súd konštatuje, že na to, aby dieťa mohlo byť zverené do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov je v prvom rade potrebné, aby aspoň jeden z rodičov prejavil záujem o takúto formu osobnej starostlivosti o dieťa a samozrejme tiež to, aby na strane oboch rodičov boli dané predpoklady, že títo sú schopní zabezpečiť osobnú starostlivosť o dieťa. V danom prípade návrh na zverenie

maloletého do striedavej osobnej starostlivosti podal otec, a teda je osvedčený záujem aspoň zo strany jedného z rodičov o takúto formu výchovy o dieťa.

Podľa záverov súdnej znalkyne PhDr. K. O. obaja rodičia sú spôsobilí k výchove dieťaťa, bez toho, aby ohrozovali jeho psychický vývin do budúcnosti, a ani u jedného nezistila psychopatologické črty, ani problematický vývoj. Matka maloletého je v rodičovskom správaní chápaná, ústretová k dieťaťu, rešpektuje jeho želania, má k nemu usmerňujúci aj podporujúci prístup, vie byť aj požadujúca, ale v podstate je voči synovi primerane starostlivá. Otec maloletého ako rodič má požadujúci a priateľský, chápaný výchovný štýl, ich vzájomný vzťah je aj plnohodnotne emočne sytený. Záujem oboch rodičov o syna je skutočný, a nezistila ani u jedného z nich predstieraný záujem.

Za týchto okolností preto u oboch rodičov sú podľa názoru súdu dané predpoklady pre výkon osobnej starostlivosti o maloletého syna.

Následne súd hodnotil prínos striedavej starostlivosti pre maloletého z hľadiska jeho záujmov, tak ako to predvída ust § 24 ods. 4 Zákona o rodine, predovšetkým so zameraním na citové väzby, vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a tiež ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom.

Z hľadiska citových väzieb maloletého k rodičom niet pochyb, že dieťa má silnú citovú väzbu na oboch rodičov a že títo sú v centre jeho sveta. Ako vyplynulo s psychologického vyšetrenia maloletého u znalkyni PhDr. O., dieťa inklinuje k obojmu rodičom. Vo vzťahu k rodičom a to voči obojmu z nich je komunikačné otvorené, prirodzené. Tieto závery potvrdzujú aj správy z prešetrenia pomerov v rodine maloletého dieťaťa vypracované Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, pracovisko Gelnica. Dieťa vie podľa znalkyne aj neverbálne, svojím správaním vyjadriť to, čo cíti k rodičom, svoj vzťah k nim a aj túžbu po ich prítomnosti. Dieťa nemá negatívny vzťah ani k mame ani k otcovi, ani jedného z nich neodmieta, naopak má k obojmu silný citový vzťah, má ich rád. Blízky vzťah k obojmu rodičom potvrdzuje aj pozorovanie spoločnej aktivity dieťaťa a rodičov v rámci šetrenia vykonaného súdnou znalkyňou, podľa ktorého dieťa pri hre s rodičmi bolo ňou zaujaté, pozornosť u neho nekolísala, vedelo sa sústrediť na hru s oboma, žiadneho z rodičov z hry nevylúčilo, ale ani nepreferovalo, kreovalo hru spoločne s oboma rodičmi, vnímalo ich podnety. Teda i tento predpoklad hral v prospech zverenia maloletého do striedavej osobnej starostlivosti.

Samotné domácnosti oboch rodičov vykazujú podľa šetrení vykonaných príslušnými Úradmi práce sociálnych vecí a rodiny kultúru bývania a hygienu na dobrej úrovni, takže aj z tohto hľadiska nie sú zistené žiadne prekážky na výkon osobnej starostlivosti o maloletého obojma jej rodičmi a možno konštatovať stabilitu budúceho výchovného prostredia pre maloletého.

Súd nepovažoval za prekážku pre súčasné zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti ani súčasnú vzdialenosť bydlísk oboch rodičov, keďže obaja bývajú od seba v nevelkej vzdialenosti (matka v Obci W. a otec v Obci A. R.U., čo predstavuje vzdialenosť, cca 3 km, resp. 5 minút cesty). V tejto súvislosti súd poznamenáva, že ani prípadná veľká vzdialenosť medzi bydliskami oboch rodičov sama o sebe nie je dôvodom, ktorý by a priori vylúčil vhodnosť striedavej osobnej starostlivosti u maloletého dieťaťa. Pri posudzovaní tohto hľadiska je naopak treba prihliadnuť k ďalším okolnostiam daného prípadu, najmä potom k tomu, či dieťa nie je prevozom a pobytom v úplne odlišnom prostredí príliš fyzicky či psychicky zaťažované a či je v možnostiach rodičov v stanovenom intervale túto vzdialenosť prekonať. (porovnaj nález Ústavného soudu ČR sp.zn. I. ÚS 1506/13 zo dňa 30.5.2014)

Súd sa nepovažoval za prekážku na zverenie dieťaťa do striedavej osobnej starostlivosti ani prípadnú problematickú komunikáciu, medzi rodičmi maloletého. Je toho názoru, že táto komunikácia medzi rodičmi prebieha, keďže faktická striedavá starostlivosť o maloletého sa už realizovala aj v minulosti a spôsob jej vedenia medzi oboma rodičmi je možné napraviť ich vzájomným tréningom, povinnosť účasti na ktorom im súd uložil v tomto konaní. Podľa názoru súdu, meritórne rozhodnutie v danej veci ustáli situáciu medzi rodičmi maloletého do takej miery, že táto komunikácia do budúcnosti sa bude zlepšovať.

Len výpočtom týchto vyššie uvedených kritérií bolo preukázané, že u maloletého sú naplnené predpoklady o tom, že jeho zverenie do striedavej osobnej starostlivosti obojmu jeho rodičom je v jeho záujme.

V tejto súvislosti súd ešte poukazuje na to, že povinnosť orgánu rozhodujúceho o tom, ktorému z rodičov bude dieťa zverené do výchovy, sledovať a chrániť predovšetkým záujem maloletého dieťaťa je zakotvená v Dohovore o právach dieťaťa, prijatom dňa 20. 11. 1989 v New Yorku a vyhlásenom oznámením Federálneho ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 104/1991 Zb. (Ďalej len "Dohovor o právach dieťaťa"), konkrétne potom v jeho článku 3 ods. 1, ktorý stanovuje, že "Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi. "Orgánom štátu je potom určený aj článok 18 ods. 1, ktorý predpokladá, že" Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby bola uznaná zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia, alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia, majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa."

Vzhľadom na vyššie citované ustanovenia Dohovoru o právach dieťaťa bola preto povinnosť súdov mať pri rozhodovaní o výchove maloletého dieťaťa na zreteli predovšetkým jeho záujem vtelená tiež do zákona o rodine. Hoci záujem dieťaťa predstavuje jeden zo základných princípov, na ktorých je vystavané súčasnej rodinné právo, nie je tento pojem právnymi predpismi nijako vymedzený. Komentár Výboru OSN pre práva dieťaťa, ktorým tento interpretoval článok 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, potom vo vzťahu k hľadisku najlepšieho záujmu dieťaťa uvádza nasledovné: "Koncept najlepšieho záujmu dieťaťa je flexibilný a adaptabilný. Mal by byť prispôsobený a definovaný individuálne s ohľadom na špecifickú situáciu, v ktorej sa dieťa či deti, ktorých sa to týka, nachádza, pričom pozornosť by sa mala venovať ich osobným pomerom, situácii a potrebám. V rámci individuálnych rozhodnutí musí byť najlepší záujem dieťaťa hodnotený a stanovený vo svetle špecifických okolností konkrétneho dieťaťa." K vymedzenie záujmu maloletého s ohľadom na konkrétne okolnosti posudzovaného prípadu pristúpil súd, kedy, ako už bolo vyššie uvedené hodnotil výchovné predpoklady u oboch rodičov ako zásadne rovnaké, pričom za preukázané vzal tiež to, že o osobnú starostlivosť o maloletého majú záujem obaja rodičia. V danom prípade potom súd nemohol prehliadnuť, že nielen maloletý k rodičom, ale rovnako aj oni k nemu, majú hlboký citový vzťah, s ohľadom na ktorý je v záujme maloletého, aby bol tento vzťah čo najviac udržiavaný aj za situácie, kedy sa rodičia rozišli. V tejto súvislosti súd tiež konštatuje, že vzal na zreteľ nielen dostatočne akcentovaný záujem maloletého, ktorý musí byť vždy prioritným hľadiskom, ale zohľadnené bolo aj právo oboch rodičov starať o svoje dieťa, ktoré je garantované článkom 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd a ktoré musia byť pri rozhodovaní o úprave styku dieťaťa s jeho rodičmi takisto vzaté do úvahy.

Pokiaľ ide o frekvenciu výkonu tejto striedavej starostlivosti, súd si osvojil názor súdnej znalkyne PhDr. K. O., že v danom prípade týždňová frekvencia striedania sa maloletého v domácnostiach oboch rodičov je v záujme dieťaťa a maloletý je schopný sa prispôsobiť takémuto spôsobu realizácie osobnej starostlivosti o neho.

Súd zároveň každému z rodičov zveril oprávnenie zastupovať maloletého a spravovať jeho majetok.

Prihliadajúc na dĺžku trvania určenej striedavej osobnej starostlivosti o maloletého u toho -ktorého z rodičov podľa § 62 ods. 6 Zákona o rodine ako aj na príjmové a majetkové pomery oboch rodičov, kde otec poberá toho času čistý mesačný príjem vo výške 353,44 EUR, a pri pracovných cestách sú mu vyplácané aj cestovné v priemernej výške cca 725,63 EUR mesačne, z ktorých však musí z časti uhrádzať aj svoje náklady pri jeho cestách v zahraničí, a matka na čistý mesačný príjem v sume cca 661,51 EUR mesačne, súd ustálil, že v tomto prípade nie sú dané podmienky na určenie výživného zo strany žiadneho z rodičov.

Vzhľadom na vyššie uvedenú úpravu striedavej osobnej starostlivosti s týždenným intervalom striedania, ktoré zabezpečuje dostatočný časový rámec trávenia času ako s jedným, tak aj s druhým z rodičov, súd nepovažoval za potrebné navyše upravovať ešte aj styk dieťaťa s rodičmi a preto tento styk neupravil.

Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine, ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení

d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

Keďže komunikácia rodičov ohľadne odovzdávania si dieťaťa, ako aj oboznamovania sa s jeho potrebami v súčasnosti prebieha, avšak nie v plne ideálnej podobe, súd rodičom mal. T. nariadil podrobiť sa polročnému odbornému poradenstvu na Referáte poradensko-psychologických služieb Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Spišská Nová Ves, za účelom zlepšenia ich vzájomnej komunikácie pri realizácii nariadenej striedavej osobnej starostlivosti o maloletého a predchádzania problémov pri jej realizácii, počínajúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku sa zároveň uložil povinnosť podávať o tomto správu súdu Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny vždy raz za 40 dní. Vychádzal pritom zo záverov a vyjadrení súdnej znalkyne, podľa ktorých bolo znalkyňou zaznamenané, že títo pri ich pozorovaní pre hre so synom spoločne nekomunikovali, ich verbálna produkcia sa zmeriavala len smerom k synovi. Teda absencia rozumného komunikovania medzi rodičmi je zrejmä. Na druhej strane nie je to taký nedostatok, pre ktorý by nemohlo dôjsť k nariadeniu striedavej osobnej starostlivosti a správnym tréningom a psychologickým pôsobením sa dá odstrániť. Súd vzhľadom na doterajšiu starostlivosť oboch rodičov o maloletého je presvedčený, že rodičia sledujúc záujem svojho dieťaťa majú schopnosti dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o mal. T., avšak nie v plnej miere tieto svoje schopnosti aj využívajú. Je však možné aj v ich prípade sa tejto vzájomnej komunikácii naučiť a to veľmi rýchlo a ľahko, a teda tieto vzájomne problémy pri odovzdávaní si informácii o synovi je možné medzi nimi odstrániť ich tréningom.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O.s.p. a účastníkom ich náhradu nepriznal, nakoľko v danom prípade šlo o konanie, ktoré sa mohlo začať i bez návrhu.

O trovách štátu súd rozhodol v zmysle § 148 ods. 1 O.s.p., podľa ktorého štát má podľa výsledkov konania proti účastníkom právo na náhradu trov konania, ktoré platil, pokiaľ u nich nie sú predpoklady pre oslobodenie od súdnych poplatkov. Tieto trovy štátu predstavujú sumu 349,28 EUR ako sumu, ktorá bola poukázaná z finančných prostriedkov štátu na úhradu súdom priznaného znalečného pre súdnu znalkyňu PhDr. K. O. v celkovej uvedenej výške. Uvedené trovy štátu vznikli v dôsledku nariadenia a vykonania znaleckého dokazovania za situácie, kedy sa obaja nevedeli pôvodne dohodnúť o úprave styku otca s maloletým synom, resp. neskôr o spôsobe výkonu osobnej starostlivosti o maloletého. Išlo teda o úkon, ktorý bol v záujme ako rodičov, tak aj maloletého dieťaťa, aby sa po odbornej stránke ustálilo, akým spôsobom a v akom rozsahu sa má realizovať osobná starostlivosť o ich maloletého syna. Bolo by preto žiaduce, aby každý z rodičov sa na úhrade uvedených trov podieľal rovnakou mierou, teda v polovici. Matka maloletého toho času je naďalej zamestnaná a jej priemerný mesačný príjem sa podľa potvrdenia jej zamestnávateľa pohyboval vo výške 661,51 EUR. Otec maloletého je rovnako zamestnaný, kedy jeho priemerný mesačný príjem je vo výške 353,44 EUR, a pri cestách do zahraničia sú mu ešte navyše vyplácané aj cestovné náhrady v priemernej mesačne výške cca 725,63 EUR. Súd tak dospel k záveru, že na strane oboch rodičov nie sú dané predpoklady na ich oslobodenie od platenia súdnych poplatkov, a preto súd v zmysle § 148 ods. 1 O.s.p. zaviazal každého z rodičov na úhradu polovice zaplatených trov štátu, teda na úhradu sumy 174,64 EUR, v lehote do 30 dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa doručenia toto rozsudku, cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Košiciach v štyroch vyhotoveniach.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 a ods. 2 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov.); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia. Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, pri ktorom vznikla poplatková povinnosť zaplatiť súdne poplatky, trovy trestného konania, trovy výkonu rozhodnutia o výchove maloletých detí, sumy uložené ochrannými opatreniami v trestnom konaní, pokuty, svedočné, znalečné a iné náklady súdneho konania, vedie sa výkon rozhodnutia z úradnej moci. (Zákon č. 65/2001 Z.z. v znení neskorších predpisov.)